

Vleesvarkensbedrijf Van der Heide te Ommen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

22 april 2005 / rapportnummer 1401-113

commissie voor de milieueffectrapportage

Burgemeester en wethouders van Ommen
Postbus 100
7730 AC OMMEN

uw kenmerk
MBZ WM05W007

uw brief
28 februari 2005

ons kenmerk
1401-110/Bb/aa

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Vleesvar-
kensbedrijf Van der Heide te Ommen

doorkiesnummer
(030) 234 76 03

Utrecht,
22 april 2005

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het Vleesvarkensbedrijf Van der Heide te Ommen.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. A. van der Velden
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Vleesvarkensbedrijf Van der Heide te
Ommen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Vleesvarkensbedrijf Van der Heide te Ommen

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over het Vleesvarkensbedrijf Van der Heide te Ommen,

uitgebracht aan het college van Burgemeester en Wethouders van Ommen door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

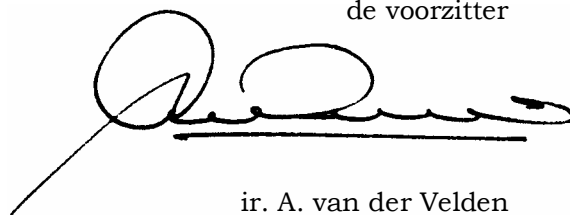
de werkgroep m.e.r.

Vleesvarkensbedrijf Van der Heide te Ommen,

de secretaris

ir. H.G. de Brabander

de voorzitter

ir. A. van der Velden

Utrecht, 22 april 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	2

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 28 februari 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in “Ommer Nieuws” d.d. 2 maart 2005
3. Projectgegevens

1. INLEIDING

De heer W. van der Heide heeft het voornemen zijn vleesvarkensbedrijf aan de Dwarsdijk 5 in Ommen te wijzigen en uit te breiden. Na het verbouwen van de bestaande stallen en het bijbouwen van twee nieuwe zullen maximaal 7400 vleesvarkens gehouden kunnen worden, die worden afgemest voor de vleesproductie. De varkens zijn afkomstig van het fokzeugenbedrijf van de heer Van der Heide in Witharen. Het bouwen van een mestvergiftingsinstallatie maakt deel uit van de plannen.

Voor het voornemen is een revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer noodzakelijk. De gemeente Ommen is het bevoegde gezag voor deze vergunning. Voor deze vergunningverlening wordt milieueffectrapportage (m.e.r.) toegepast.

Bij brief van 22 februari 2005¹ heeft de gemeente Ommen de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 3 maart 2005 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Het bevoegde gezag heeft geen inspraakreacties op het MER ontvangen.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wet milieubeheer (Wm) toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁴, zoals vastgesteld op 30 maart 2004;
- op eventuele onjuistheden⁵;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁶.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het verlenen van de milieuvergunning.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.10

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER aanwezig** is.

Het MER geeft informatie over geur- en ammoniakemissie als het bedrijf aan de Dwarsdijk in Ommen uitgebreid wordt. Daarnaast is gekeken naar de consequenties van vestiging van het afmestbedrijf bij het fokzeugenbedrijf van de initiatiefnemer in Witharen. Daardoor is in het MER goede en bruikbare informatie beschikbaar gekomen om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming.

Het MER neemt terecht de vigerende milieuvergunning en het vigerende bestemmingsplan als referentie. Echter, pas bij navraag bij de initiatiefnemer werd het de Commissie duidelijk dat de hierin vastgelegde situatie nog niet gerealiseerd is. De Commissie vindt daarom de formuleringen in het MER over de bestaande situatie onvoldoende expliciet.

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) beschrijft stallen waarvan de ammoniak- en geuruitstoot vergaand is gereduceerd door zowel chemische als biologische wassers toe te passen. Het mma is gedacht op een niet nader gespecificeerde locatie in het landbouwontwikkelingsgebied binnen de gemeente Ommen.

Het MER beschrijft niet de milieugevolgen van een alternatief waarin *op de locatie Dwarsdijk* alle stallen worden uitgevoerd als emissiearme stallen conform het mma.⁷ Deze gevolgen zijn echter wel uit het MER af te leiden. Dit gebeurt in paragraaf 2.2. Hieruit blijkt dat als bij het voorkeursalternatief (op de Dwarsdijk) één extra chemische luchtwasser toegepast zou worden, dit een aanzienlijke bijdrage zou leveren levert aan het verminderen van de overschrijding van de kritische ammoniakdepositie op het nabijgelegen deel van ecologische hoofdstructuur (EHS).

In het MER is niet ingegaan op de mogelijkheden voor warmteterugwinning. Meer hierover in paragraaf 2.2.

2.2 Toelichting op het oordeel

Vermindering ammoniakdepositie op EHS door extra chemische luchtwasser

In de referentiesituatie wordt voor het nabij Dwarsdijk 5 gelegen deel van de ecologische hoofdstructuur (EHS) de kritische waarde voor ammoniakdepositie alleen al door de uitstoot van vleesvarkensbedrijf Van der Heide overschreden. Daar komt dan nog de depositie van andere (zowel nabij- als verafgelegen) bedrijven bij. In het voorkeursalternatief wordt de depositie van het bedrijf aanzienlijk verminderd (65%), maar de overschrijding van de kritische waarde van de EHS alleen al door het bedrijf van Van der Heide blijft bestaan.

⁷ Het voorkeursalternatief gaat uit van de locatie Dwarsdijk. Daar worden dan de bestaande stallen en één van de nieuwe stallen voorzien van een chemische wassers, de andere nieuwe stal krijgt echter geen chemische wasser, omdat dit vanwege het toegestane ammoniakemissieplafond (berekend op basis van 1,2 kg c.q. 1,0 kg NH₃ per varken) niet strikt noodzakelijk is.

Uit vergelijking van het voorkeursalternatief met het meest milieuvriendelijke alternatief blijkt dat het voorkeursalternatief emissiearm te maken is door het toepassen een extra chemische wasser. Door deze wasser wordt de ammoniakuitstoot van nog eens 2.244 varkens drastisch (82%) gereduceerd. De overschrijding van de kritische depositiewaarde voor de EHS *door het bedrijf* wordt dan verder beperkt of wellicht zelfs vermeden. Samen met de depositie door andere bedrijven zal echter ook in dit geval de kritische waarde voor de nabijgelegen EHS blijven bestaan.

In bijgaande tabel zijn is het bovenstaande in cijfers uitgewerkt.

	referentie	mma elders in Ommen	voorkeursalternatief	mma toegepast op Dwarsdijk
emissie varkensstallen (mol zuur/ha/jaar)	9.124	1.318	3.158	1.318
afstandsfactor	0,940	nvt	0,940	0,940
depositie bedrijf op EHS (mol zuur/ha/jaar)	8.577	nvt	2.968 (- 65%)	1.239 (-85%)
kritische depositie EHS (mol zuur/ha/jaar)	500-1400	nvt	500-1400	500-1400
overschrijding kritische depositie EHS als gevolg van bedrijf	6x – 17x	nvt	2x – 6x	0,9 x – 2,5x
achtergronddepositie (mol zuur/ha/jaar)	2.480 ⁸	nvt	<2.480	<2.480

Overigens: in het MER (p93) wordt gesteld dat er in de praktijk nog geen stal aanwezig is waarin een chemische en biologische luchtwasser is geplaatst. De Commissie wijst erop dat er in Duitsland wél praktijkervaring is.⁹

Locatiealternatief

In het MER is gekeken naar de mogelijkheden om het afmestbedrijf te vestigen bij het fokzeugenbedrijf van de initiatiefnemer in Witharen. Geconcludeerd wordt dat dit niet mogelijk is: omdat er reeds twee woningen binnen de stankcirkel van het fokzeugenbedrijf zijn gelegen, is uitbreiding daar niet toegestaan (MER, p78). Uit het MER blijkt niet in hoeverre 'geur'ruimte (in mestvarkeneenheden MVE) vrij zal komen door aanpassing van de stallen aan de eisen die de IPPC-richtlijn hieraan per 1 oktober 2006 hieraan zal stellen.

De Commissie heeft van de initiatiefnemer begrepen dat de kraamzeugstallen in Witharen reeds voldoen aan de IPPC-eisen. Alleen de huisvesting van de 2.250 gespeende biggen is daarom nog emissiearm uit te voeren. Volgens de geldende regelgeving mag de hiermee te bereiken vermindering in geurbelasting worden opgevuld met een uitbreiding. Dat is in deze situatie maximaal 200 MVE. Deze hoeveelheid volstaat echter slechts voor een fractie van het nagestreefde aantal vleesvarkens. Het MER concludeert daarom volgens de Commissie terecht dat Witharen geen reëel locatiealternatief voor het afmestbedrijf van de initiatiefnemer is.

Cumulatieberekening geur

In het MER is geen berekening van de cumulatie van geur bij de geurgehinderden opgenomen. Bij de vergunningverlening is een dergelijke berekening

⁸ Deze achtergronddepositie blijkt uit onderzoek door het RIVM (MER p33). De depositie van vleesvarkensbedrijf Van der Heide is onderdeel van dit cijfer, maar voor welk deel is niet te zeggen.

⁹ In Duitsland zijn er minstens twee aanbieders op de markt actief die kunnen bogen op praktijkmetingen.

echter wel vereist op grond van de IPPC-richtlijn.¹⁰ De initiatiefnemer heeft aangegeven dat deze cumulatieberekening op de locatie Dwarsdijk 5 niet relevant is. De enige andere significante geurbron (een varkenshouderij) bevindt zich op ruim 500 m afstand, waardoor diens bijdrage ter hoogte van de geurgehinderde enige woning verwaarloosbaar is ten opzichte van de geurhinder die veroorzaakt wordt door het bedrijf van de initiatiefnemer.

■ Gezien de vereisten van de IPPC-richtlijn adviseert de Commissie het bevoegd gezag bij de vergunningverlening in te gaan op geurcumulatie.

Energie

In de richtlijnen wordt voor het meest milieuvriendelijke alternatief gevraagd naar de mogelijkheden voor optimalisatie van de energiehuishouding. Het voorkeursalternatief voorziet in centrale afzuiging, ventilatoren met frequentieregeling, geautomatiseerde klimaatcomputers, isolatie van de stallen en het gebruik van de warmte van het vergistingsproces. In het mma wordt niet voorzien in extra maatregelen. Uit het MER blijkt daardoor niet welke milieuwinst er in voorkeursalternatief of mma te behalen is door het toepassen van warmteterugwinning. Ook is niet duidelijk geworden of het mogelijk en zinvol is warmtewinning te combineren met biologische en/of chemische wassers en het gebruik van de vergistingswarmte.

¹⁰ De verplichting om een omgevingstoets uit te voeren vloeit voort uit artikel 2, tiende lid van de IPPC-richtlijn. Uitvoeren van de IPPC-toets betekent dan beoordelen of er in een concrete situatie sprake is van een 'belangrijke (toename) van de verontreiniging'. Hierbij dienen dan de ligging van de veehouderij en de plaatselijke milieuomstandigheden in ogenschouw genomen te worden. Dit houdt in dat de achtergrondemissie en omgeving meegenomen moeten worden (omgevingstoets). In Nederland is hiervoor voor geur de cumulatieberekening het geëigende instrument.

In de Wet stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelings- en verwevingsgebieden – van toepassing voor bedrijven in reconstructiegebieden – is geen verplichting tot het toepassen van een cumulatieberekening opgenomen. Het feit dat bij het vaststellen van reconstructieplannen reeds rekening is gehouden met het aspect geur, laat volgens de Commissie onverlet dat er op grond van de IPPC-richtlijn een verplichting voor het beschouwen van de geurcumulatie voor alle bedrijven bestaat, dus ook voor bedrijven in reconstructiegebieden.

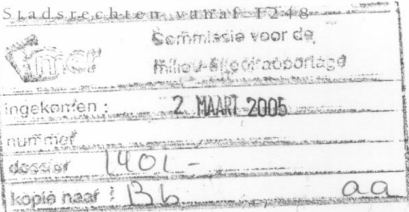
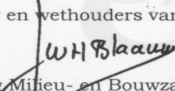
BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Vleesvarkensbedrijf Van der Heide te Ommen

(bijlagen 1 t/m 3)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 28 februari 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

 GEMEENTE OMMEN	<i>Hanzestad Ommen, de groenste van Nederland!</i>			
	AAN Commissie voor de m.e.r. Postbus 2345 3500 GH UTRECHT			
uw kenmerk 459128	uw brief van inlichtingen bij de heer J.A. Marsman	ons kenmerk MBZ WM05W007	bijl. 1.	datum 28 februari 2005
doorkiesnr. 459128	inlichtingen bij de heer J.A. Marsman	VERZONDEN 28 FEB. 2005		
onderwerp MER				
Geachte heer, mevrouw,				
Burgemeester en wethouders van de gemeente Ommen maken bekend dat zij het milieueffectrapport van de heer W. van der Heide, voor de inrichting gelegen aan Dwarsdijk 5 te Ommen, op 24 februari 2005 als aanvaardbaar hebben beoordeeld. Het milieueffectrapport is opgesteld voor het houden en afmesten van vleesvarkens inclusief het oprichten en inwerking hebben van een mestverwerkinginstallatie (co-vergisting) ten behoeve van groene energie.				
De kennisgeving als bedoeld in artikel 7.20 van de Wet milieubeheer zal plaatsvinden aanstaande woensdag 2 maart 2005 in het wekelijkse huis-aan-huis-krant, genaamd het Ommer Nieuws. Hierbij ontvangt u alvast de kennisgeving zoals deze zal worden gepubliceerd. Een afschrift van de advertentie ontvangt u na publicatie in het Ommer Nieuws.				
Op grond van het bepaalde in artikel 7.26 van de Wet milieubeheer stellen wij u in de gelegenheid om advies uit te brengen tot uiterlijk vijf weken na het einde van de inspraaktermijn. Een ieder kan tot en met 31 maart 2005 opmerkingen kenbaar maken. Dit impliceert dat u uw advies kunt inbrengen tot en met 6 mei 2005.				
Graag ontvangen wij van u, op een zo kort mogelijke termijn na het verstrijken van de inspraaktermijn, een formele reactie, gelet op het belang van de ondernemer, onder andere zijn bouwvoorstellen en daarnaast de termijnen van de vergunningprocedure in het kader van de Wet milieubeheer. Indien u op voorhand al op- of aanmerkingen heeft, ontvangen wij deze graag van u.				
Met vriendelijke groeten,				
Burgemeester en wethouders van Ommen,				
voor dezen 				
hoofd afdeling Milieu- en Bouwzaken,				
Gemeentehuis Bezoekadres: Chevallerastraat 2, 7731 EE Ommen Corr. adres: Postbus 100, 7730 AC Ommen	Postbank 84 42 80 t.n.v. gemeente Ommen Rabobank, banknr.: 34.89.00.082 N.V. - B.N.G., banknr.: 28.50.06.401	Tel. : (0529) 45 91 00 Fax : (0529) 45 65 95 E-mail : gemeente@ommen.nl Internet : www.ommen.nl		

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in Ommer Nieuws d.d. 2 maart 2005

Kennisgeving Wet Milieubeheer

Milieueffectrapport (Mer)

Het college maakt bekend dat W. van der Heide, Dwarsdijk 5 te Ommer, een milieueffectrapport heeft opgesteld ten behoeve van de uitbreiding van de bestaande varkenshouderij annex akkerbouwbedrijf, alsmede het oprichten van een mestverwerkingsinstallatie (co-vergisting) ten behoeve van groene energie, gelegen aan de Dwarsdijk 5 te Ommer. Voor deze uitbreiding is een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer nodig. Op grond van het Besluit milieueffectrapportage 1994 (gewijzigd 7 mei 1999) is het opstellen van een milieueffectrapport verplicht, alvorens de gemeente een beslissing kan nemen op de aanvraag om een vergunning krachtens de Wet milieubeheer.

Het milieueffectrapport is opgesteld aan de hand van de richtlijnen van de Commissie voor de milieueffectrapportage, welke door burgemeester en wethouders van de gemeente Ommer op 30 maart 2004 zijn overgenomen en vastgesteld. Het milieueffectrapport is op 24 februari 2005 door het college van Ommer als aanvaardbaar geoordeeld.

Inzage

De aanvraag om vergunning, het milieueffectrapport en bijbehorende stukken liggen vanaf 3 maart 2005 gedurende vier weken, in het gemeentehuis tijdens openingstijden ter inzage. Indien u niet in de gelegenheid bent om de stukken gedurende bovengenoemde tijden in te zien, is het mogelijk om deze stukken, na telefonische afspraak, buiten deze uren in te zien.

Opmerkingen

Tot en met 31 maart 2005 kunnen opmerkingen naar aanleiding van het milieueffectrapport schriftelijk kenbaar worden gemaakt. De opmerkingen stuurt u naar het College. Daarnaast kan een ieder mondeling opmerkingen inbrengen over het MER tijdens een openbare zitting. Indien u hiervan gebruik wenst te maken, verzoeken wij u om dit kenbaar te maken voor 11 maart 2005.

Indien er aanmeldingen zijn voor de openbare zitting, dan zal deze op maandag 21 maart vanaf 19:30 uur in het gemeentehuis worden gehouden. De opmerkingen kunnen slechts betrekking hebben op het, mede ~~gelikt~~ op de door het bevoegd gezag vastgestelde richtlijnen inzake de inhoud van het milieueffectrapport, niet voldoen aan de bij of krachtens de artikelen 7.10 en 7.11 van de Wet milieubeheer gestelde regels dan wel op onjuistheden die het rapport bevat. Men kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet behandeld te maken. Het verzoek dient gelijktijdig met indienen van de opmerkingen te geschieden. Voor meer informatie en het aanmelden voor de openbare zitting kunt u contact opnemen met de afdeling Milieu- en Bouwzaken van de gemeente Ommer, T (0522) 45 91 28

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Vleesvarkensbedrijf Van der Heide

Bevoegd gezag: College van Burgemeester en Wethouders van Ommen

Besluit: vergunning Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D14

Activiteit: wijziging en uitbreiding van het vleesvarkensbedrijf aan de Dwarsdijk 5 in Ommen tot een totaal van 7400 vleesvarkens. Er wordt ook een mestvergistingsinstallatie gebouwd.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 7 januari 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 12 maart 2004

richtlijnen vastgesteld: 30 maart 2004

kennisgeving MER: 2 maart 2005

toetsingsadvies uitgebracht: 22 april 2005

Bijzonderheden:

In het toetsingadvies oordeelt de Commissie dat in het MER de essentiële informatie in het MER aanwezig is. In het toetsingsadvies wordt gewezen op de mogelijkheid die uit het MER blijkt om met een extra chemische luchtwasser de ammoniakdepositie op het nabijgelegen deel van de EHS te verminderen. Verder heeft de Commissie opmerkingen over energie en het berekenen van geurcummulatie.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. H.J.M. Hendriks

ir. N. Verdoes

ir. A. van der Velden (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

H.G. de Brabander.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Vleesvarkensbedrijf Van der Heide te Ommen**

De heer W. van der Heide wil zijn vleesvarkensbedrijf aan de Dwarsdijk 5 in Ommen wijzigen en uitbreiden, zodat hij 7400 vleesvarkens kan gaan houden. Ook wil hij een mestvergistingsinstallatie bouwen. Voor zijn voornemen is een revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer van de gemeente Ommen noodzakelijk. Hiervoor wordt milieueffectrapportage (m.e.r.) toegepast.

ISBN 90-421-1501-7